

Türkiye’de Özgür ve Açık Kaynak Kodlu Yazılım Üretimi: Bireysel ve Sosyal Motivasyonların Karşılaştırmalı Analizi*

Serhat Koloğlugil[†], Burcu Tekeş[‡], Mercan Atalay[§]

Özet

Bu çalışmanın ana amacı Türkiye’de özgür ve açık kaynak kodlu yazılım (ÖAKKY) üreten yazılımcıların bu uğraşlarının arkasında yatan temel motivasyonlarının araştırılmasıdır. ÖAKKY üretim modeli, bilginin ve dijital kaynakların ortak kullanımı ve paylaşımına dayalı yeni bir kurumsal yapıyı örneklemektedir. Sahipli yazılımların aksine, dijital ekonomiye özgü bu yeni sosyo-teknolojik yapıda yazılım teknolojisi kaynak koda erişimin herkese açık olduğu bir modelde geliştirilmektedir. Mevcut çalışmada, bu modelin arkasında yatan bireysel ve sosyal motivasyonların anlaşılması için nicel ve nitel boyutların birlikte yer aldığı karma yöntem kullanılmıştır. Çalışmanın sonuçlarına göre, Türkiye’de ÖAKKY projelerine katkı yapan yazılımcıları harekete geçirmede hem bireysel hem de sosyal motivasyonlar önemli rol oynamaktadır. Fakat, bireysel ve sosyal motivasyonların yazılımcılar üzerindeki etkileri birbirinden farklılaşmaktadır. Etik ve paylaşımcı ilkelere dayanan sosyal motivasyonlar daha ziyade yazılımcıların ÖAKKY ile ilgilenmeye başlamalarında, bir kullanıcı olarak günlük hayatlarında ÖAKKY kullanmalarında ve ÖAKKY’nin iki ayrı tanımının oluşmasında (özgür yazılım ve açık kayna kodlu yazılım) etkili gözükmektedir. Yazılımcının teknik bilgi ve becerisinin gelişmesi, yazılım camiası içindeki repütasyonunun artması ve ÖAKKY ile ilgili faaliyetlerden maddi gelir beklentisi gibi faktörlere dayanan bireysel motivasyonlar ise yazılımcıların ÖAKKY geliştirme için ne kadar zaman harcaacaklarının belirlenmesinde önemli rol oynamaktadır. Buna göre, yazılımcının ÖAKKY geliştirme faaliyetleriyle ilgili bireysel motivasyonlarının yüksek olması, bu faaliyetlere ayrılan haftalık zamanı arttırmaktadır. Araştırmada sosyal motivasyonların böyle bir etkisine rastlanmamıştır.

Anahtar Kelimeler: Özgür ve Açık Kaynak Kodlu Yazılım (ÖAKKY), Paylaşım Ekonomisi, Dijital Ekonomi

Makale Tarihiçesi: 13 Mart 2017 alındı. 10 Ağustos 2017 kabul edildi. 25 Aralık 2017 elektronik olarak yayımlandı.

1 Giriş

Yazılımcıların büyük oranda kendi gönüllü katkılarıyla geliştirdikleri ve kaynak kodu herkesin kullanımına açık olan özgür ve açık kaynak kodlu yazılım (ÖAKKY), hem bir akademik araştırma konusu hem de bir sosyal politika ögesi olarak son yıllarda giderek önem kazanmaktadır. Bu süreçte iki önemli unsurun rol oynadığı söylenebilir. İlki, *Linux* işletim sistemi, *Apache* web sunucusu ve *Mozilla Firefox*

*Bu çalışma 114K522 numaralı TÜBİTAK 1001 projesi kapsamında desteklenmiştir. Ayrıca, bu çalışmaya yaptıkları katkılardan ötürü Zeynep Erverdi, Özgün Özkan ve Bilge Terzioğlu’na teşekkür ederiz.

[†]Doç. Dr., Işık Üniversitesi Ekonomi Bölümü, serhat.kologlugil@isikun.edu.tr

[‡]Orta Doğu Teknik Üniversitesi Psikoloji Bölümü Doktor Adayı

[§]İstanbul Üniversitesi Psikoloji Bölümü Doktor Adayı

web tarayıcısı gibi ÖAKKY'lerin kendi platformlarında teknik özellikler ve kullanıcı tabanı açısından önemli bir başarıya ulaşmış olmalarıdır. Dolayısıyla, bu yazılımlar kendi platformlarındaki sahipli (kapalı kodlu) muadillerine karşı düşük maliyet ve teknik özellikler açısından ciddi bir alternatif oluşturmaktadır. ÖAKKY konusunu özellikle akademik açıdan önemli ve ilginç kılan bir diğer unsur ise, yazılımcıların gönüllü katkılarına dayanan bu yazılım geliştirme metodunun arkasında yatan motivasyonların ne olduğu sorusudur. ÖAKKY geliştiren yazılımcılar genel olarak herkesin kullanımına ve geliştirmesine açık bir kamu malı üretmektedir. Buradan hareketle, ÖAKKY projelerinde yer alan yazılımcıları motive eden faktörlerin araştırılması bu alandaki çalışmaların temel meselelerinden biri haline gelmiştir. Mevcut çalışmanın da esas amacı nicel ve nitel analiz metodlarını birlikte kullanarak ÖAKKY geliştiren yazılımcıların ana motivasyonlarının anlaşılmasına katkı sağlamaktır. Çalışmanın sonuç bölümünde konunun sosyal politika ile ilgili boyutları hakkında öneriler de sunulacaktır.

İlgili literatürde ÖAKKY geliştiren yazılımcıların motivasyonlarını araştıran çalışmalar büyük oranda psikoloji disiplinindeki içsel ve dışsal motivasyonlar (*intrinsic/extrinsic motivations*) kapsamında yapılmıştır. Buna göre, içsel motivasyonlar bireyi dışarıdan herhangi bir ödül beklemeden, bir aktivitenin kendisinin getirdiği keyif ve tatmin duygusuyla harekete geçiren motivasyonlardır. Dışsal motivasyonların kaynağı ise bir aktivitenin yol açtığı ve bu aktivitenin dışında yer alan maddi veya manevi açıdan önemli sonuçlardır (Deci ve Ryan, 2000). Örneğin, bir konuya merakı ve ilgisi olduğu için çalışan bir öğrencinin motivasyonu içsel bir motivasyondur. Diğer taraftan, iyi bir not almak ve ailesinin takdirini kazanmak için çalışan bir öğrenci ise dışsal olarak motive olmuştur. ÖAKKY hareketine bu açıdan bakan çalışmalar esas olarak ÖAKKY üreten yazılımcıların temel motivasyon kaynaklarının içsel mi yoksa dışsal mı olduğu sorusunu sormaktadır. Literatür bu konuda net bir uzlaşmaya varmış değildir. Bazı çalışmalar ÖAKKY projelerini hayata geçiren temel faktörlerin içsel motivasyonlara dayandığını öne sürmektedir. Örneğin, Bitzer, Schrettl, ve Schröder (2007) bu projelerde yer alan yazılımcıların motivasyonlarını insanın bir oyun oynarken aldığı keyifle ilişkilendirmektedir. Benzer bir şekilde Lakhani ve Wolf (2005) da keyif duygusuna vurgu yapmakta, özellikle kişinin kendisini yaratıcı hissetmesinin sağladığı motivasyonun ÖAKKY üretiminde baş rolde olduğunu söylemektedir. Diğer bazı çalışmalar ise, ÖAKKY hareketini açıklayan temel faktör olarak dışsal motivasyonların altını çizmektedir. Lerner ve Tirole (2002) ÖAKKY geliştiren yazılımcıların bu projelerde elde ettikleri pozitif repütasyonun yazılım piyasasındaki ücretli iş olanakları açısından iyi bir sinyal olduğunu ileri sürmektedir. Von Hippel (2005) ise yazılımcıların aynı zamanda bir kullanıcı olarak kendilerinin de ihtiyaç duydukları programları geliştirme isteklerinin ÖAKKY hareketindeki önemine vurgu yapmaktadır. Buna ilaveten, Hars ve Ou (2001) programlamanın verdiği keyif duygusu gibi içsel motivasyonların önemini kabul etmekle birlikte, yazılımcının ÖAKKY üretiminde harcadığı zaman açısından esas belirleyici faktörlerin teknik bilgi ve becerinin gelişmesi, bir yazılımcı olarak repütasyonun artması ve ÖAKKY ile ilgili verilen teknik hizmetlerden beklenen maddi gelir gibi dışsal motivasyonlar olduğunu ileri sürmüştür. Bu konuda yapılan diğer bazı çalışmalar ise, içsel veya dışsal motivasyonlardan birini diğerinden daha önemli görmek yerine, hangi içsel veya dışsal motivasyonların bu süreçte ön planda olduklarını anlamaya çalışmıştır. Örneğin, Hertel, Niedner, ve Herrmann (2003) programlama faaliyetinin verdiği keyif ve bir ÖAKKY kullanıcısı ve geliştiricisi olmanın kişi için taşıdığı anlam gibi içsel motivasyonlarla birlikte, kariyer beklentisi ve kişinin kendisinin kullandığı yazılımı daha iyi bir hale getirme isteği gibi dışsal motivasyonların da altını çizmektedir.

Son olarak, Roberts, Hann, ve Slaughter (2006) ÖAKKY projelerindeki içsel ve dışsal motivasyonların illa birbirlerine zıt motivasyonlanmış gibi algılanmaması gerektiğini ileri sürmektedir. Buna göre, örneğin repütasyon elde etmek gibi dışsal motivasyonlar yazılımcıların içsel motivasyonlarını da arttırabilmektedir. Diğer taraftan, aynı grupta yer alan motivasyonların yazılımcılar üzerindeki etkileri farklı olabilmektedir. Mesela Roberts, Hann, ve Slaughter (2006) 'ya göre, bir dışsal motivasyon olan statü ve repütasyon beklentisi ÖAKKY geliştirme sürecinde harcanan zamanı arttırırken, diğer bir dışsal motivasyon olan yazılımcının kendisinin kullanacağı programlar geliştirme amacı ÖAKKY için harcanan zamanı ortalamanın altına düşürmektedir.

Toparlamak gerekirse, ÖAKKY projelerinin arkasında yatan motivasyonları anlamaya yönelik çalışmalar bu projelerde hem içsel hem de dışsal motivasyonların önemine dair bulgular ortaya koymaktadır. Biz bu alanda bundan sonra yapılacak çalışmalarda, en son bahsettiğimiz çalışmanın örneklediği gibi (Roberts, Hann, ve Slaughter, 2006), hangi içsel ve dışsal motivasyonların hangi açılardan etkili olduğunun araştırılmasının önemli olduğunu düşünüyoruz. Örneğin, bir yazılımcının ÖAKKY hareketi içinde yer almaya başlaması, kariyeri boyunca ÖAKKY geliştirmeye devam etmesi ve ÖAKKY için harcadığı ortalama zamanın belirlenmesi gibi farklı süreçlerde hangi içsel veya dışsal motivasyonlar etkili olmaktadır? Bir yazılımcının ÖAKKY geliştirmeye başlamasında önemli olan bir faktör (örneğin kendi kullanacağı iyi bir yazılıma duyduğu ihtiyaç), bu yazılımcının ÖAKKY için harcadığı toplam zaman miktarı açısından belirleyici olmayabilir. Meseleye bu perspektiften bakan bir yaklaşımın içsel ve dışsal motivasyonların ÖAKKY fenomenini açıklamada oynadıkları rol açısından daha detaylı bir resim sunacağı düşünmekteyiz.

İçsel ve dışsal motivasyonlardan farklı olarak, ÖAKKY geliştirme ile ilgili motivasyonlar üzerine bir başka bakış açısını da bireysel ve sosyal motivasyonlar sınıflandırması sunmaktadır. Her ne kadar bu alanda yapılan ampirik çalışmalarda çok fazla değinilirse de, özellikle ÖAKKY hareketi içinden gelen teorisyenler motivasyon meselesinin bireysel ve sosyal boyutlarına vurgu yapmışlardır (Stallman, 2002). Hatta hareket içinde yer alan iki farklı grubun (Özgür Yazılım Derneği ve Açık Kaynak İnsiyatifi) temelinde bu noktada birbirinden ayrıldıkları söylenebilir. Kendilerini özgür yazılımcı olarak tanımlayan grup ÖAKKY'nin özgür bir toplumda sahip olduğu işlev gibi meselenin sosyal boyutuna vurgu yaparken, açık kaynak yazılımcılar ise kaynak kodun açık olmasının teknoloji geliştirme açısından yarattığı pragmatik avantajları önemsemektedir (Raymond, 1999). Bu iki grup da ÖAKKY'nin ticarileşmesine karşı olmamakla birlikte, Açık Kaynak İnsiyatifi bu konuda daha liberal bir tavır sergilemektedir (Koloğlugil, 2012).

Bu çalışmanın temel amacı, ÖAKKY geliştiren yazılımcıların motivasyonları üzerine şimdiye kadar yapılmış ampirik çalışmalara meselenin bireysel ve sosyal motivasyonlar eksenlerindeki bir analiziyle katkı sunmaktır. Bu bağlamda, *bireysel motivasyonlar* repütasyon kazanma ve maddi gelir elde etmek gibi dışsal motivasyonları içerdiği gibi, kod yazmanın ya da bir teknoloji hareketinin bir parçası olmanın kişi için taşıdığı anlam ve keyif gibi içsel motivasyonları da barındırabilir. Benzer bir şekilde, *sosyal motivasyonlar* da toplumda bir paylaşım kültürünün oluşmasına katkı sağlamak gibi dışsal motivasyonlarla birlikte, diğer insanlara faydalı bir davranışta bulunmak gibi kişinin kendi özgeci ve etiksel özellikleriyle alakalı içsel motivasyonları da kapsamaktadır. Dolayısıyla, bireysel ve sosyal motivasyon eksenleri, içsel ve dışsal motivasyon eksenlerinden bağımsız, ayrı bir sınıflandırma perspektifi sunmaktadır.

Bu perspektife dayanarak yapılan mevcut çalışmanın sonuçları şu şekilde özetlenebilir: ÖAKKY geliştiren yazılımcıların bu uğraşlarında hem sosyal hem de bireysel motivasyonlar önemli gözükmeyle birlikte, bu motivasyonların etkileri ve oynadıkları roller birbirinden farklıdır. Paylaşımında bulunma ve diğer insanlara fayda sağlama gibi sosyal motivasyonlar ÖAKKY geliştirmeye ve kullanmaya "başlama sebebi" olarak ön plana çıkmaktadır. Ayrıca, sosyal motivasyonlar ÖAKKY hareketi içinde yer alan yazılımcıların kendilerini özgür yazılımcı mı, yoksa açık kaynak yazılımcı mı olarak gördükleri noktasında belirleyici bir rol oynamaktadır. Buna göre, ortalama olarak özgür yazılımcıların açık kaynak yazılımcılara göre sosyal motivasyonları daha yüksek kişiler oldukları söylenebilir. Diğer taraftan, ÖAKKY hareketi içinde yer alan bir yazılımcının "ÖAKKY geliştirme için harcadığı zaman" açısından bireysel motivasyonlar önemli gözükmektedir. Buna göre, bireysel motivasyon unsurlarının yüksek olması ÖAKKY geliştirme faaliyetlerinde harcanan zamanı pozitif olarak etkilemektedir. Sosyal motivasyonların ÖAKKY geliştirmede harcanan zaman üzerine böyle bir etkisine rastlanmamıştır.

Çalışmanın veri analizi bölümüne geçmeden önce, ÖAKKY'nin ortaya çıkışını açıklamaya çalışan genel literatüre kısaca göz atmak konuyla ilgili daha derin bir perspektif kazanmak açısından faydalı olacaktır. Örneğin, her ne kadar ÖAKKY ile ilgili çalışmaların ekonomi disiplini içerisinde çok yaygın olduğu söylenemese de, meseleye ekonomik perspektiften yaklaşan yazarlar literatüre önemli katkılar

yapmaya başlamışlardır. Bu ekonomik yaklaşım içerisinde en fazla referans gösterilen çalışma Lerner ve Tirole'nin "Some Simple Economics of Open Source" isimli makaleleridir (Lerner ve Tirole, 2002). Yazarlar bu makalelerinde, ÖAKKY projelerinin ortaya çıkışının yazılımcıların etiksel değerleri veya başkaları için iyi ve faydalı şeyler yapma istekleriyle değil, bireysel motivasyon ve "fayda ve maliyet" hesaplarıyla açıklanması gerektiğini savunur. Lerner ve Tirole, ÖAKKY projelerine katılımın yazılımcılar için bazı fayda ve maliyetlerinin olduğunu altını çizmektedir. Buna göre, bir ÖAKKY projesine katılmanın getirdiği faydanın maliyetinden daha fazla olduğu durumlarda, yazılımcılar bu projelere katılım sağlayacaklardır. Lerner ve Tirole, çalışmalarında bu fayda ve maliyetleri şu şekilde açıklamaktadırlar: Herhangi bir ÖAKKY projesine katkı yapan yazılımcının en büyük maliyeti, aynı zamanı piyasada bir ücret karşılığında harcamadığı için feragat ettiği gelir, kısacası iktisadi terminolojiyle ifade etmek gerekirse, harcadığı zamanın "fırsat maliyetidir". Ayrıca, bu yazılımcı herhangi bir üniversitede veya bir araştırma merkezinde başka projelerde çalışıyorsa, bu projeler için ayıracağı zamanın azalması da ÖAKKY projelerinin getirdiği başka bir maliyettir. Fakat, Lerner ve Tirole'ye göre, bu maliyetlere karşılık ÖAKKY projelerinin getirdiği bazı faydalar da bulunmaktadır. Bu projeler her ne kadar kısa vadede direkt parasal kazançlar sağlamasalar da, yazılımcıların ÖAKKY projelerine katkıları oranında belli başlı bir repütasyon elde etmelerinde önemli bir rol oynamaktadır. Lerner ve Tirole, bu repütasyonun yazılımcıların gelecekte piyasadaki kariyer planlamaları açısından önemli olduğunu savunmaktadır. Başka bir ifadeyle, ÖAKKY projelerine katılan yazılımcılar kendi iletişim ağları içinde bir repütasyon kazanarak aslında gelecekteki kariyerleri için bir yatırım yapmaktadırlar. Sonuç olarak, Lerner ve Tirole bu farklı fayda ve maliyetlerin net sonucunun bir yazılımcının ÖAKKY projelerine katılıp katılmama kararında belirleyici olduğunu söylemektedir.

Lakhani ve Wolf (2005) ise konuya benzer bir perspektiften yaklaşmakla birlikte, ortaya daha farklı bir tablo koymaktadır. Bu yazarlar da Lerner ve Tirole gibi, "ÖAKKY projelerindeki temel bireysel motivasyon nedir?" sorusundan hareket etmekte, fakat cevap olarak kariyer kaygıları ve ileride daha iyi iş bulma olanaklarının değil, yazılımcıların ÖAKKY geliştirirken aldıkları entelektüel keyfin altını çizmektedirler. Buna göre, ÖAKKY geliştiren yazılımcılar esas olarak repütasyon ve kariyer planlaması kaygılarıyla değil, yazılım geliştirirken onları entelektüel olarak zorlayan problemlerle uğraşmaktan keyif duydukları için bu projelere katılmaktadırlar (bu konuda ayrıca bkz. (Stallman, 2002)). Yine bireysel motivasyon yaklaşımını kullanan Von Hippel (2005) ise, ÖAKKY projelerine katılan yazılımcıların kendi ihtiyaç duydukları programları geliştirdiklerine dikkat çekmektedir. Başka bir ifadeyle, bu projelere katılan yazılımcılar aslında birer kullanıcı olarak mevcut açık kaynak programlarını kendi ihtiyaçları doğrultusunda geliştirmek için projelere katkı yapmaktadırlar. Kısacası, Von Hippel'e göre ÖAKKY projelerinin gelişimindeki esas dinamik, bu yazılımların aynı zamanda kullanıcıları olan programcıların birer "kullanıcı-üretici" olarak yaptıkları katkılardır.

Konuyla ilgili literatür taramasının bütünselliği açısından, son olarak meseleye kültürel bir fenomen olarak bakan yaklaşımlara kısaca değinmek yerinde olacaktır. Bu yaklaşımda esas olarak konunun kültürel boyutunun, daha doğrusu bilişim teknolojilerinin internet üzerinde belli normları olan bir "paylaşma kültürü" yarattığının altı çizilmektedir. Örneğin bu alanda yapılan ilk çalışmalardan, Steven (1984) yazılım üretimini ve genel olarak 20. yüzyılın son döneminde yaşadığımız bilgisayar ve iletişimin devrimini "hacker kültürünün" bir ürünü olarak görmektedir. Burada hatırlanması gereken, "hacker" terimi bugün her ne kadar internetteki güvenlik açıklarından faydalanan kişiler için kullanılsa da, terimin ilk ortaya çıktığı zamanlarda bilgisayar ve yazılım ile ilgili meselelerle uğraşmaktan keyif alan insanlar için kullanılmaktaydı. Levy, bilgisayar ve yazılım devrimini başlatan ve ilerleten bu insanların zamanla kendi içlerinde "yaptığı işten keyif alma ve paylaşma" dayalı bir kültür oluşturduklarının altını çizmektedir. Levy'e göre bu kültür aynı zamanda bilgi paylaşımının özgür olması, bilgisayarların insan hayatını güzel yönde değiştireceklerine duyulan inanç gibi bazı normatif ve etiksel yargıları da içermektedir. Bu açıdan bakıldığında, günümüz ÖAKKY geliştirme projelerinin bir anlamda bilgisayar devriminin ilk yıllarında gelişen ve büyük yazılım şirketlerinin ortaya çıkışa kadar etkinliğini sürdüren hacker kültürünün bugünkü uzantıları olduğu söylenebilir. (Hacker kültürünün

tarihsel gelişimin detaylı bir analizi Douglas Thomas'ın "Hacker Culture" isimli kitabı (Thomas, 2003) referans olarak gösterilebilir).

ÖAKKY konusuna yine kültürel bir perspektiften bakan başka bir yaklaşım, ÖAKKY projelerini internet üzerinde gelişen "hediye verme" kültürünün bir parçası olarak görmektedir. Örneğin, Raymond (1998) piyasa kültürüyle hediye verme kültürünü karşılaştırarak, ilkinde sosyal statünün esas olarak kişinin sahibi olduğu, ikincisinde ise başkalarına "hediye" olarak dağıttığı mallara dayandığını söylemektedir. Raymond'a göre örneğini bugün hala bazı kabile topluluklarında gördüğümüz bu hediye kültürü, internet üzerinden de yaygınlaşmaya başlamıştır. İnternet üzerinde gelişen bu hediye kültüründe kişiler, yer aldıkları "on-line" guruplar içerisinde yaptıkları paylaşımlarla, bu guruplarda belli bir statü kazanma amacı gütmektedirler. Dolayısıyla Raymond, ÖAKKY projelerine yapılan katkıları, internet üzerinde gelişen bu hediye kültürünün tezahürlerinden biri olarak görmektedir (bkz. (Raymond, 1998, 1999)).

Burada kısa bir özetini sunduğumuz ilgili literatür, ÖAKKY hareketinin ortaya çıkışından itibaren gelişen süreci hem kişisel motivasyonlar hem de kültürel boyutu itibariyle ele almıştır. Daha önce de bahsedildiği üzere, bu çalışmanın ayırt edici özelliği meselenin kişisel motivasyon boyutunu "bireysel ve sosyal motivasyonlar" eksenlerinde analiz etmesidir. Bu eksenlerin karşılaştırılmalı analizinin yukarıda özetlenen literatüre bir katkı sağlaması açısından önemli olduğu düşünülmektedir.

2 Yöntem

2.1 Araştırmanın Modeli

Bu araştırmada hem nitel hem nicel verilerin analiz edildiği karma yöntem kullanılmıştır (bkz. (Creswell ve Clark, 2007)). Bu yöntemde araştırmanın nicel boyutu daha fazla katılımcıya ulaşma açısından örneklemin kapsamını genişletirken, nitel boyut konuyla ilgili daha derinlemesine veri toplanmasına olanak sağlamaktadır. Bu çalışmada bu doğrultuda ilk önce araştırmanın nitel boyutu tamamlanmıştır. Daha sonra, nitel verilerin sağladığı perspektif ışığında çalışmanın nicel bölümü hazırlanmış ve tamamlanmıştır.

2.2 Örneklem

2.2.1 Nitel Boyut

Katılımcı olarak Türkiye'den hem ÖAKKY kullanıcısı hem de geliştiricisi konumunda olan toplam 17 kişiyle görüşülmüştür. Katılımcılardan 15'i erkek, 2'si ise kadındır. Yaş gurupları 20 ile 67 arasında değişmektedir. Katılımcılardan 6 kişi 5-9 yıldır, 7 kişi 10 -15 yıldır, 4 kişi ise 16-35 yıldır özgür yazılımla ilgilendiğini belirtmiştir.

2.2.2 Nicel Boyut

Araştırmanın nicel boyutunun örneklemi, 90'ı erkek ve 15'i kadın olmak üzere toplam 105 ÖAKKY kullanıcısı veya geliştiricisi yazılımcıdan oluşmaktadır. Örneklemin yaş ortalaması 30.92'dir ve eğitim düzeyi lise ile doktora arasında değişmektedir. Katılımcıların ÖAAKY ile ilgilenme düzeyleri ve deneyim süreleri hakkındaki istatistikler Tablo 1'de verilmiştir.

2.3 Veri Toplama İşlemi

2.3.1 Nitel Boyut

Nitel çalışmanın amaçları doğrultusunda önce çalışma evreni, daha sonra bu evrene göre katılımcı grubu belirlenmiştir. ÖAKKY geliştiricisi veya kullanıcısı kişilere ulaşmak amacıyla, Linux Kullanıcı-

Tablo 1: Nicel örneklem demografik bilgiler

		N	%	Ortalama	Std. Sap.
Cinsiyet	Erkek	90	85.7		
	Kadın	15	14.3		
Yaş				30.92	7.48
Eğitim Düzeyi	Lise	6	5.7		
	Yüksekokul	7	6.7		
	Üniversite	62	59		
	Yükseklisans	21	20		
	Doktora	9	8.6		
ÖAKKY ilgilenme düzeyi	ÖAKKY kullanıcısı	42	40		
	ÖAKKY üreticisi/geliştiricisi	9	8.6		
	Her ikisi de	53	50.5		
ÖAKKY deneyim süresi (yıl)				8.45	5.07

ları Derneği (LKD) ile iletişime geçilmiştir. Olasılıksız örnekleme türlerinden olan "kartopu örnekleme" yöntemi çalışma evrenine ait bir katılımcı ile temas kurulmuş, temas kurulan katılımcının yardımı ile ikinci katılımcıya, ikinci katılımcının yardımıyla üçüncü katılımcıya ulaşılmış ve örneklem büyümüştür.

Veriler "görüşme tekniği" kullanılarak toplanmıştır. Yarı yapılandırılmış görüşmeler yapılmış olup, katılımcılara açık uçlu sorular yönlendirilmiştir. Veriler, katılımcıların sözlü onayları dahilinde, yüz yüze görüşmeler ve Skype programı aracılığıyla ses kayıtları şeklinde toplanmıştır. Görüşme süreleri değişiklik göstermiş olup, ortalama 15 dakika sürmüştür. Ses kayıtlarının yazı dökümleri (transkripsiyonları) yapılmıştır.

Görüşme sırasında sorulan ve analize dahil edilen sorular aşağıdaki gibidir:

1. Kaç yaşındasınız?
2. Kaç yıldır ÖAKKY ile ilgileniyorsunuz?
3. ÖAKKY'ye olan ilginiz nasıl başladı?
4. ÖAKKY kullanma motivasyonlarınız nelerdir?
5. Sizce "özgür yazılım" ve "açık kaynak kodlu yazılım" ifadeleri aynı anlama mı gelmektedir?
6. Türkiye'de ÖAKKY kullanılmasını yaygınlaştırmak için sizce neler yapılabilir?

2.3.2 Nicel Boyut

Nicel çalışmanın veri toplama işlemi, web tabanlı online bir yazılım olan www.surveey.com aracılığıyla gerçekleştirilmiştir. Söz konusu araştırma grubuna ulaşabilmek adına Linux Kullanıcı Derneği (LKD) ile iletişime geçilerek, araştırmaya katılmaya gönüllü olan üyelere ulaşılmıştır. Oluşturulan anket linki, bilgilendirilmiş onam formu ile birlikte elektronik posta ile katılımcılara ulaştırılmıştır. Bunun dışında sosyal medya aracılığı ile çeşitli özgür yazılım gruplarına ulaşılarak anket linki ilgililerle paylaşılmıştır. Anketin tamamlanması yaklaşık 15 dk. sürmektedir.

2.4 Verilerin Analizi

2.4.1 Nitel Boyut

Görüşme tekniği ile elde edilen veriler, tematik içerik analizi ile incelenmiştir. Tematik analiz, niteliksel analiz yöntemlerinden içerik analizi tekniğinin içerisinde yer alan bir yöntemdir. Tematik analiz, metin içerisinde bir örüntü halinde ilerleyen anlam kalıplarını belirleyip analiz etmek için kullanılır Joffe (2012, s. 209- 223). Tematik analizde, genel olarak belirli bir mesajın önce birimlere bölünmesini daha sonra bu birimlerin kategoriler halinde gruplandırılmasını ifade eder (Bilgin, 2006, s. 19). Bu kategorilerde, mesajın konusu, yönü, taşıdığı değerler, amaçlar, amaca ulaşmada başvuru yolları ya da çatışma konuları gibi çok çeşitli boyutlar ele alınabilmektedir.

Bu araştırmadaki verilerin analizinde, önceden belirlenmiş kategoriler kullanılmadan, açık kodlama yoluyla ortaya çıkan kategoriler tema ve alt temalara göre incelenmiştir. Kategoriler, kategorisel analize yani frekans analizine tabi tutulmuştur. Kategorilerin yüzde ve frekans değerleri tablo olarak sunulmuştur.

2.4.2 Nicel Boyut

Anket verileri öncelikle faktör analizine tabi tutularak ÖAKKY üretme/kullanma ile ilgili bireysel ve sosyal motivasyonlar belirlenmiştir. Daha sonra bireysel ve sosyal motivasyonlarla ÖAKKY geliştirmeye harcanan haftalık zaman arasındaki korelasyon ilişkisi incelenmiştir. Bununla birlikte tek yönlü varyans analizi ve t-testi kullanılarak ÖAKKY hareketi içindeki farklı grupların söz konusu değişkenler açısından (bireysel motivasyonlar, sosyal motivasyonlar ve harcanan haftalık saat) birbirlerinden ayrışıp ayrışmadıkları incelenmiştir. Son olarak, çoklu doğrusal regresyon analizi yapılarak yazılımcıların ÖAKKY geliştirmek için harcadıkları zamanın belirlenmesinde hangi faktörlerin rol oynadıkları araştırılmıştır.

3 Bulgular

3.1 Nitel Bulgular

Katılımcıların ÖAKKY ile Tanışmaları

Katılımcıların %18,8'i (3 kişi) "iş" ortamında ve %18,8'i (3 kişi) "üniversitede hoca yönlendirmesi" aracılığıyla ÖAKKY ile tanıştıklarını belirtmişlerdir. ÖAKKY ile tanışma sorusuna ağırlıklı verilen cevapların toplandığı kategoriler sırasıyla; "forumlar aracılığıyla" (2 kişi), "üniversitede bireysel kullanıcı merakı" (2 kişi) ve "yeni iş" (2 kişi), "mesleki konular ile ilgili tartışmalarda" (1 kişi), "online medya aracılığıyla" (1 kişi), üniversitede bilgisayar topluluğu aracılığıyla" (1 kişi), "yazılı medya aracılığıyla" (1 kişi) olarak tespit edilmiştir. Genel olarak, çalışma hayatı ve eğitim hayatının katılımcıların özgür yazılımla tanışmalarına fırsat yaratan ortamlar olduğu söylenebilir.

Katılımcıların ÖAKKY Geliştirmeye Başlama Sebepleri/Motivasyonları

Katılımcıların "ÖAKKY'ye kişisel olarak başlama sebebiniz neydi?", "Başlama sebebi veren motivasyonlarınız nelerdi?" sorusuna verdikleri cevaplarının oluşturduğu ve anlamlı veriler sonucu ortaya çıkan kategorilerin en yüksek oranla %35,3 "kişisel sosyal değerlerle örtüşme" kategorisi, %23,5 "katkı sunma isteği" kategorisi, eşit oranlarda %17,6 "mesleki/kişisel boyutlu sağladığı kazanımlar" ve %17,6 "yazılımın sosyal değeri olması" kategorileri ve en düşük oranla %5,9 "bilgi güvenliği avantajı" olduğu görülmüştür.

Katılımcılar özgür yazılıma başlama sebebi veren motivasyonlarının çoğunlukla "paylaşma, yardım etme veya yararlı olma isteği" gibi sahip oldukları sosyal değerlerle ve özgür yazılımın sosyal/felsefi yönünün bu değerlerle örtüşmesiyle ilgili olduğunu ifade etmişlerdir.

Alıntı 1. "*Birincisi hani insanlarla paylaşma ve konuşma ve anlatma ve onların size bir şeyler, yardım etmesi şeklinde bir alışkanlığa ben zaten senelerdir sahiptim. Teknik açıdan baktığımızda yani bir de insanların, benim en azından var, boş zamanlarımda birilerine yardım edip, bir şeyler yapıp, bir şeyler öğrenip, bir şeyler kurcaladığım zaman, bunun birilerine de yararı olduğunu bilmek istiyorum.*" (D, 38)

Alıntı 2. "*O açıdan orada da hani teknik olarak daha iyi olduğunu düşündüm, böyle bir sebep var. İkinci sebep de, değişme şeyi var. Felsefi boyutu var veya hani, hayata bakışınız vesaire o tarz şeyler var. O bakış açısının da kendime daha uygun olduğunu düşündüm açıkçası. Paylaşma, bilgiyi paylaşma, özgür insanlara o hakları verebilmek. İki açıdan da beni cezpt etti.*" (E, 47)

Katılımcıların özgür yazılıma başlama sebeplerini açıklarken verdikleri cevaplar, ikinci sırada % 23,5 oranla "katkı sunma isteği" kategorisi altında toplanmıştır. Katkı sunma isteği katılımcılar tarafından, birilerine yardım etme ve diğer değerlerle ilişkili olarak yazılım öğrenme ve bir şeyler yapma istekleri olarak ifade edilmiştir.

Alıntı 3. "*Sonrasında da bir şeyler yapabilme, yaptığının sonucunu hızlıca görebilme ve en azından bunun başka birilerine fayda sağlayabileceği fikri bu alanda devam etmemizi sağladı.*" (C, 35)

Katılımcıların %17,6'sı "mesleki/kişisel boyutlu sağladığı kazanımlar" kategorisinde toplanan cevaplar vermişlerdir. Katılımcılar özgür yazılımı kullanmaya başlamada motivasyon kaynağı olarak özgür yazılımın kendilerinin mesleki ve kişisel açıdan kazandırdıklarından, yani yazılım kullanmanın kişisel ve mesleki gelişimlerine yönelik katkılarının neler olduğundan bahsetmişlerdir.

"Yazılımın sosyal değeri olması" katılımcıların %17,6'sının verdiği cevaplara göre belirlenen bir kategori olup, yazılımın geliştirici ve kullanıcı için bir paylaşım ve yardımlaşma değerlerini içeren, paylaşma kültürünün ve ortamının oluşmasına fırsat yaratan özelliğinin olduğuna vurgu yapılmıştır. Bu özellikler de katılımcıların özgür yazılıma başlama sebeplerini oluşturmaktadır.

Tablo 2: Katılımcıların ÖAKKY geliştirmeye başlama sebeplerinin toplandığı kategoriler

ÖAKKY geliştirmeye başlama sebepleri/motivasyonları	Frekans (f)	Yüzde (%)
Bilgi güvenliği avantajı	1	5,9%
Katkı sunma isteği	4	23,5%
Kişisel sosyal değerlerle örtüşme	6	35,3%
Mesleki/kişisel boyutlu sağladığı kazanımlar	3	17,6%
Yazılımın sosyal değeri olması	3	17,6%
Genel Toplam	17	100,0%

Katılımcıların Özgür Yazılım Kullanma Motivasyonları

Katılımcıların "Özgür yazılım kullanma motivasyonlarımız nelerdir?" sorusuna yönelik verdikleri tüm cevapların %54,5'inin oluşturduğu kategori "sosyal değerler temelli kişisel motivasyon" kategorisidir. Yüksek oranla ortaya çıkan bir diğer kategori %18,2 oranla "mesleki değerler temelli kişisel motivasyonlar" kategorisidir. Diğer cevapların toplandığı kategoriler ise %13,6 oranla "ürün kaynaklı kişisel motivasyon, % 9,1 oranla "katkı sunma isteği" ve %4,5 oranla "ekonomik yönü- ücretsiz olması" şeklinde olmuştur.

Katılımcıların "sosyal değerler temelli kişisel motivasyon" kategorisi tüm cevapların içinde %54,5 oranla birinci sırada yer alan kategoridir. Katılımcıların bu kategoriye giren cevapları genellikle yazılımın sosyal değerini, paylaşma, yardımlaşma ve başkalarına yararlı olma gibi yönlerini içermektedir.

Alıntı 4. "*Kod elinizde değiştirme hakkı da var sizde. Üstelik onu siz değiştirip iyileştirdiğiniz zaman bütün dñnyadaki, hani kaç kişi kullanıyorsa, milyonlarca kişi belki potansiyel olarak, hayatını da iyileştirmiş oluyorsunuz, bu da bir motivasyon esasında.*" (E, 47)

Alıntı 5. "*Sosyal.. zaten işte gelişimi biraz öyle. Bu paylaşma üzerine dayalı bir şey yani, tamamen buna dayalı. Genelde şeyden doğuyor ihtiyaçtan doğuyor yani bir kişi diyor ki benim buna ihtiyaçım var, bu yok. İşte Oracle'ın yaptığını beğenmedim, Microsoft'un ki çok yavaş, öbürküşü şöyle. Ben yazamaz mıyım diyor ve yazmaya başlıyor. Burada zaten özgür yazılımın büyümesinin en büyük şeyi o, yazdığı şeyi paylaşabilmek yani. Paylaşarak başkalarıyla şey yapan bir community var.*" (O, 44)

Özgür yazılım kullanma motivasyonlarını ifade eden katılımcıların verdikleri cevapların %18,2'sini "mesleki değerler temelli kişisel motivasyonlar" kategorisi oluşturmaktadır. Bu kategorinin içeriğinde katılımcıların verdikleri cevaplar başkalarının tecrübelerinden mesleki açıdan faydalanma, ün, saygınlık ve yazılımın başka iş fırsatları doğurması gibi konulardan oluşmuştur.

Alıntı 6. "*...Üçüncü sebep de, şeyle alakalı hani bir şey geliştirip bu camiaya verdiğin zaman şeyle ödüllendiriyorsun hani namın yürüyor şeklinde. O da çok büyük bir motivasyon bence bir insan için hani. Yani Windowsta bir geliştirici olsan, sen dağları da deviriyor olsan senin adın duyulmuyor, Windows markası duyuluyor. Ama özgür yazılım sektörünün şeyinde, camiasında, topluluğunda bir şey yaptığın zaman çok ufak bir şey de olsa, birinin hayatını kurtarıyorsa o şey, hani hayatını kurtarıyor mecaz anlamda söyledim ama, hani bir işini görüyorsa sana böyle her taraftan şeyler yağıyor böyle hani "ya çok sağol, çok iyi yapmışsın, süper olmuş" filan diye insanlar.. Ya bu motivasyonla oluyor tabi. Tabi marjinal fayda mı derler ne derler ama hani bunun tabi geri dönüşü de oluyor, hani iş bulman rahat oluyor, hani bunu yaptım diyebiliyorsun rahatlıkla..." (Ö, 26)*

Katılımcıların "ürün kaynaklı kişisel motivasyon" ile ilgili cevapları bütün cevapların %13,6'lık kısmını oluşturmakta olup, bu cevapların içeriğinde ürünün sağladığı avantajlar ve özellikle güvenlik boyutlu avantajların motivasyon kaynağı olduğu ifade edilmiştir. Katkı sunma isteği ve yazılımın ekonomik yönü yani ücretsiz olması da verilen cevaplar arasındadır.

Alıntı 7. "*şu an mesela çok fazla gündemde olan, bilgi güvenliği denilen bir şey var. Hani birincisi ne yaptığını bildiğin bir şeyi kullandığın zaman daha için rahat halde kullanıyorsun. Daha güvende olduğunu hissediyorsun yani..*" (Ö, 26)

Tablo 3: ÖAKKY kullanma motivasyonları kategorileri

Özgür yazılım kullanma motivasyonları	Frekans (f)	Yüzde (%)
Ekonomik yönü- ücretsiz olması	1	4,5%
Katkı sunma isteği	2	9,1%
Mesleki değerler temelli kişisel motivasyonlar	4	18,2%
Sosyal değerler temelli kişisel motivasyonlar	12	54,5%
Ürün kaynaklı kişisel motivasyon	3	13,6%
Genel Toplam	22	100,0%

Özgür Yazılım ve Açık Kaynak Kodlu Yazılım Kavramları

Katılımcılara "Özgür yazılım ile açık kaynak kodlu yazılım aynı şeyi mi ifade ediyor?" sorusu yöneltilmiş olup, cevap veren katılımcıların %100'ü "hayır" demiştir. Bu kavramların farklı yönleri olduğu yönünde açıklamada bulunan katılımcıların "özgür yazılımın özgürlük vurgusu"na yönelik ifadeleri tüm cevapların %23,1'ini, "teknik ve kullanım boyutlu özgürlük farkı" ile ilgili ifadeleri ise tüm cevapların yine %23,1'ini oluşturmuştur.

Alıntı 8. "Yani sol diyebileceğimiz bir kavramın aslında özgürlükçü, paylaşımcı, herkesin bilgiyi hani.. daha o tarz bir şeyin uzantısı özgür yazılım" (H, 34)

Alıntı 9. "Ya tabii o şey biraz.. Kaynak kod açık olabilir, ama hani o kaynak kodda özgür yazılımla kastedilen şey bir takım hakların olması son kullanıcıya ait, değiştirebilme, paylaşabilme falan vesaire, istediği gibi kullanabilme vesaire. O hakları da veriyorsa açık kaynak, kodu açabilir. O hakları da veriyorsa XXX açıdan özgür yazılım gibi düşünebiliriz. Ama kodu açtığı halde o izinleri vermiyorsa, o hakları bana sağlamıyorsa o zaman açık kaynak kodlu ama öyle bir fark görüyorum açıkçası" (E, 47)

Katılımcılar toplam cevaplarının %19,2'sinde özgür yazılımın "ideolojik ve felsefi yönü" ile açık kaynak kodlu yazılımdan farklılaştığını ifade etmişlerdir.

Alıntı 10. "Bence aynı şey değil. Özgür yazılım başta dediğim gibi kullanıcının haklarını koruyan bir felsefe. Açık kaynak kodlu aslında bunun tam tersi. Hani kullanıcı özgür olmasa da olur ama kod açık olsun." (Ö, 26)

"Kaynak kod kullanım farklılığı"nı ifade eden cevaplar toplam cevapların %15,4'ünü oluşturmuş olup, katılımcılar özgür yazılım ve açık kaynak kodlu yazılım arasında kullanıcıların kaynak kodlara açıkça ulaşımı ve yazılımı geliştirme ya da kullanma açısından farklılıklar olduğunu ifade etmişlerdir.

Alıntı 11. "Değil. Açık kaynak kod şöyle yani sadece kodların açık olduğunu belli diyor. Özgür yazılım olduğunda ise hem kodlarının açık olduğunu, hem.. yani bir insan bana açık kaynak kodlu olarak yazılım verip o yazılımı benim dağıtmamı, kopyalamamı, başkalarıyla paylaşmamı engelleyebilir. Ama özgür yazılımda böyle değil. Hem kodlar açık oluyor, hem ben istediğim şekilde paylaşabiliyorum o yazılımı, dağıtabiliyorum. Aynı zamanda değiştirip tekrar kullanabiliyorum. Aynı zamanda onun bir forkunu üretip tekrar yayınlatabiliyorum. Ama açık kaynaktan böyle olmuyor." (E, 23)

Katılımcılar özgür yazılım ile açık kaynak kodlu yazılım kavramlarının "ticari amaç farklılıklarını" cevaplarında %11,5 oranla belirtmişlerdir.

Alıntı 12. "Şimdi, her açık kaynak kodlu yazılım özgür yazılım olmayabilir. Biraz önce BSD lisans örneğini vermiştim, daha doğrusu deşdirmiştim. Maalesef değil yani kimileri.. yani bu konuda bütün dünya ikiye ayrılmış durumda. Kimileri bir lisansla kaynağı açık tutma zorunluluğu getirmenin bir özgürlük olmadığını söylüyor. BSD'de orada olmadığı varsayılan özgürlüğü, BSD lisansı, size sağlıyor ve istersen benim açık kaynak kodumu alır, istediğin şekilde modifiye eder ondan sonra modifikasyonlarını kapatır ve bunu parayla satarsın. Özgür yazılım yani benim nazarımda hiçbir zaman kilitlenemeyen, kapatılmayan ve her koşulda özgürce kullanılmaya devam edilen yazılımdır."(M, 35)

Katılımcıların ÖAKKY'yi Yaygınlaştırmak İle İlgili Fikirleri

Katılımcılara "Sizin elinizde bir yetki olsaydı ÖAKKY'yi yaygınlaştırmak için neler yapardınız?" sorusu yöneltilmiş olup, cevapların %21,4'ünde "kamu kurumları/devlet desteği ve bunun bir devlet politikası olmasının önemi" ifade edilmiştir. Toplam cevapların % 17,9'u "özgür yazılım konusunda bilişim okuryazarlık eğitimi" verilmesinin özgür yazılımı yaygınlaştırmada önemli bir etken olduğunu dile getirmiştir. Katılımcı cevaplarının %14,3'ü "farkındalık arttırmanın" gerekliliğinden bahsetmiş, %10,7'si ise "erken eğitim dönemlerinde özgür yazılım konusunda bilişim okuryazarlık eğitimi" verilmesinin önemine vurgu yapmıştır. Diğer %10,7'lik cevaplar ise "özgür yazılımı teşvik etme stratejilerinin" hayata geçirilmesinin önemli olduğuna değinmişlerdir.

Alıntı 13. "Devlet politikası haline getirdim direkt. Yani burada daha farklı bir yöntem çizerek daha karlı bir yatırım yapılabilir. Ben şeyi derdim yani, üniversitelerde veya eğitim kurumlarında ilk basamakta belki Microsoft'u direkt atamayabilirsiniz ama özgür yazılım öğreteceksiniz kardeşim diye bir zorunluluk getirebilirdim." (S, 34)

Alıntı 14. " Özet olarak, çok ayrıntıya girmeyeyim artık, şunu hani bir strateji olarak ortaya koymak gerekiyor. Dediğim gibi hani bunu bir kamu yaklaşımı, kamu projesi haline getirdiğiniz andan itibaren aslında çok rahat bir şekilde özel sektörü de ikna edersiniz.."(Ö, 35)

Alıntı 15. "Dolayısıyla ben de bunu yani işte kamuda, ülkede, okullarda her yerde Linux kullanımını, işte açık yazılım kullanımını temel öğeleriyle işte teşvik edecek bir şeyler yapardım. Hani, işte bunu değiştirmenin yolu daha paylaşımcı, bilgiyi paylaşmaya açık bir toplum ortamı kurmak, iletişim ortamı kurmak aslında çok ilginç yani bilgisayar bunun sadece yansıması." (H, 34)

Katılımcıların ellerinde yetki olması durumunda ÖAKKY'yi yaygınlaştırmakla ilgili fikirlerinin büyük çoğunluğu devletin özgür yazılımı desteklemesi ve kamu kurumlarında kullanmayı tercih etmesi, özgür yazılım konusunda bilişim okuryazarlığı eğitimlerinin öğrencilere sunulması ve son olarak bu konu hakkında farkındalık arttırmaya yönelik çalışmaların yapılması şeklinde olmuştur. Özellikle bilişim okuryazarlığı eğitiminin ve ÖAKKY kullanımının devlet desteği ile arttırılmasının önemi üzerine katılımcılardan cevaplar gelmiştir. Katılımcılar özgür yazılımı yaygınlaştırmakla ilgili olarak, üniversite öğrencilerine özgür yazılım felsefesini aktarma ve onlara işi tecrübe etme imkanı sunma, politikacıların bilişim duyarlılığına sahip olmaları, ÖAKKY uzmanlarının danışmanlık hizmeti vermesi, özel sektörün ekonomik açıdan ÖAKKY'yi desteklemesi, özel sektörün idealist yaklaşıma sahip olması ve sosyal değerlerin geliştirilmesi gibi fikirler öne sürmüşlerdir.

3.2 Nicel Bulgular

ÖAKKY Kullanma/Üretme Motivasyonlarına İlişkin Faktör Analizi Sonuçları

Katılımcıların Özgür/Açık kaynak kodlu yazılım kullanma motivasyonlarına ilişkin ortalama ve standart sapma değerleri Tablo 4'te verilmiştir. Buna göre, katılımcıların en yüksek ortalamaya sahip oldukları motivasyon "Yazılım ile ilgili becerilerimi geliştirmek" ($M = 6.30, SS = 1.16$) iken, en düşük ortalamaya sahip motivasyon "Çoğunluğun yaptığından farklı bir şey yapıyor olmak" ($M = 3.51, SS = 2.07$) olarak bulunmuştur. (Anket sorularında 7'li Likert ölçeği kullanılmıştır).

Katılımcıların ÖAKKY kullanma/üretme motivasyonlarını belirlemek için araştırmacılar tarafından geliştirilen 13 maddelik anket formunun yapı geçerliğinin görülmesi için faktör analizi ile test edilmiştir. Varimax rotasyonlu açımlayıcı faktör analizi sonuçlarına göre Kaiser-Meyer-Olkin ölçümü varsayılan limit olan 0.5'den büyük olduğundan ($KMO = 0.75$), örneklemin analiz için uygun olduğunu kabul edilmiştir (Field, 2009). Ayrıca, Bartlett küresellik sınaması (Bartlett's Sphericity), maddeler arası korelasyonların açımlayıcı faktör analizi için yeterli olduğunu göstermektedir ($\chi^2 (78) =$

558.01, $p < .001$). Analiz sonuçları ilk etapta varyansın % 69'unu açıklayan dört faktörlü bir yapı önermiştir ancak Scree Plot grafiği, faktör yükleri ve ilgili literatür doğrultusunda tekrarlanan faktör analizi, maddelerin toplam varyansın % 52'sini açıklayan iki faktörlü bir yapıya net bir şekilde ayrıldığını göstermiştir. Faktörlerin maddeleri, faktör yükleri, özdeğerleri ve açıkladıkları varyans Tablo 4'te verilmektedir. Buna göre, 1., 9., 10., 12., ve 13. maddeler özgür yazılım kullanmaya/geliştirmeye yönelik toplumsal motivasyonlara işaret etmekte ve varyansın % 30.51'lik kısmını açıklamaktadırlar. Geriye kalan maddeler ise (2., 3., 4., 5., 6., 7., 8., 11.) özgür yazılım kullanmaya/geliştirmeye yönelik bireysel motivasyonlara işaret etmekte ve varyansın % 21.50'lik kısmını açıklamaktadır.

Tablo 4: ÖAKKY kullanma/üretme motivasyonlarına ilişkin istatistikler

	Ort.	SS	Faktör 1: Sosyal motivasyonlar	Faktör 2: Bireysel motivasyonlar
Toplumda bir paylaşım kültürü oluşmasına katkıda bulunmak (13)	5.79	1.64	0.91	-
İnsanlığa/topluma fayda sağlamak (1)	5.69	1.66	0.87	-
Bilgi ve becerilerimi başkaları ile paylaşmak (12)	5.73	1.54	0.83	-
Etik olarak doğru olduğunu düşündüğüm bir davranışta bulunmak (9)	5.55	1.82	0.81	-
Özgür bir toplumda kaynak kodun herkes tarafından erişilebilir olması gerektiğini düşünmek (10)	5.67	1.67	0.80	-
İş olanaklarımı arttırmak (4)	4.79	1.84	-	0.81
Maddi kazanç elde etmek (5)	4.00	2.13	-	0.65
Bir yazılımcı olarak itibar (repütasyon) kazanmak (8)	4.62	2.05	-	0.63
Çoğunluğun yaptığından farklı bir şey yapıyor olmak (11)	3.51	2.07	-	0.61
Bir gruba ait olmak (3)	3.63	1.96	-	0.59
Gizliliğimi ve güvenliğimi korumak (2)	5.02	1.89	-	0.43
Daha iyi yazılımlar üretmek ve kullanmak (6)	6.24	0.98	-	0.42
Yazılım ile ilgili becerilerimi geliştirmek (7)	6.30	1.16	-	0.36
	Özdeğer:	4.42	2.34	
	Açıklanan Varyans:	30.51	21.50	

Korelasyon Analizine İlişkin Bulgular

Araştırmada ilk olarak, sosyal ve bireysel motivasyonların ÖAKKY geliştirmek için harcanan haftalık zaman ile olan ilişkilerini belirlemek amacıyla Pearson korelasyon analizi yapılmıştır. Veri setinde ÖAKKY'ye ayrılan haftalık saat miktarını sıfır olarak belirten katılımcılar (ÖAKKY kullanan ama geliştirmeyen kişiler) analize dahil edilmemiştir. Analiz sonucunda elde edilen bulgular Tablo 7'de yer almaktadır. Buna göre, katılımcıların bireysel motivasyonları ile ÖAKKY geliştirmeye ayrılan haftalık zaman arasında pozitif yönde anlamlı bir ilişki bulunmaktadır ($r = 0.39$, $p < 0.01$). Sosyal motivasyonlarla ÖAKKY için harcanan haftalık zaman arasında ise anlamlı bir ilişki bulunmamıştır.

Tek Yönlü Varyans ve t-Testi Analizi Sonuçları

ÖAKKY geliştiren katılımcıların sosyal motivasyonlarının kendilerini tanımladıkları gruplara göre anlamlı bir fark gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla tek yönlü varyans analizi ve LSD testi yapılmıştır. Buna göre, i) kendini özgür yazılımcı olarak tanımlayanlar, ii) kendini açık kaynak kod üreten yazılımcı olarak tanımlayanlar ve iii) esasen bu iki grup arasında bir fark görmeyenler, ÖAKKY

Tablo 5: Değişkenler arasındaki korelasyonlar

	(1)	(2)	(3)
Sosyal motivasyonlar (1)	-		
Bireysel motivasyonlar (2)	0.21	-	
ÖAKKY'ye ayrılan haftalık zaman (3)	-0.13	0.39**	-

** p < 0.01, * p < 0.05

üretmek için sahip oldukları sosyal motivasyonlar açısından birbirlerinden anlamlı bir şekilde ayrışmaktadır (Tablo 8). Bu ayrışmanın hangi ikili gruplar arasında olduğunu belirlemek için ise Fisher LSD Testi kullanılmıştır. Bu testin sonucuna göre, özgür yazılımcıların sosyal motivasyonları kendini açık kaynak grubunda gören yazılımcıların sosyal motivasyonlarından anlamlı bir şekilde yüksektir (p = 0.043). Benzer bir şekilde, özgür yazılımcıların sosyal motivasyonları bu iki grup arasında bir fark görmeyen katılımcılara kıyasla da daha yüksektir (p = 0.030). Diğer iki grup arasında sosyal motivasyonlar açısından anlamlı bir farka rastlanmamıştır.

Tablo 6: Sosyal motivasyonların iki farklı ÖAKKY grubuna karşı tutumlara göre karşılaştırılması

Veri Grupları	Kareler Toplamı	Serbestlik Derecesi	Kareler Ortalaması	F	P
Gruplar Arası	10.300	2	5.150	3.368	0.04
Gruplar İçi	113.145	74	1.529		
Toplam	123.445	76			

P < 0.05

Bu grupların birbirinden bireysel motivasyonlara göre ayrışıp ayrışmadıklarını belirlemek üzere yine tek yönlü varyans analizi kullanılmıştır. Analiz sonuçlarına göre, gruplar birbirinden bireysel motivasyon açısından ayrışmamaktadır. Başka bir ifadeyle, sosyal motivasyonların aksine, yazılımcıların özgür ve açık kaynak kodlu yazılım gruplarına karşı tutumlarıyla bireysel motivasyonlar arasında bir ilişkiye rastlanmamıştır (Tablo 9).

Tablo 7: Bireysel motivasyonların iki farklı ÖAKKY grubuna karşı tutumlara göre karşılaştırılması

Veri Grupları	Kareler Toplamı	Serbestlik Derecesi	Kareler Ortalaması	F	P
Gruplar Arası	0.256	2	0.128	0.111	0.895
Gruplar İçi	81.439	71	1.147		
Toplam	81.695	73			

P > 0.05

Söz konusu grupların ÖAKKY geliştirme için harcanan haftalık saat bazında birbirinden ayrışıp ayrışmadıklarını belirlemek üzere yapılan tek yönlü varyans analizinin sonuçlarına göre ise, bu gruplar ÖAKKY'ya ayrılan haftalık zaman açısından bir fark ortaya koymamaktadır. Dolayısıyla, ÖAKKY geliştirmek için her zaman zaman özgür yazılım ve açık kaynak kodlu yazılımın birbirinden farklılığına ilişkin görüş ve tutumlarla bağlantılı gözükmemektedir (Tablo 10).

Bu analizlere ilaveten, ÖAKKY geliştirme faaliyetlerinden maddi kazanç elde eden yazılımcılarla, bu faaliyetlerden herhangi bir maddi geliri olmayan yazılımcıların ÖAKKY geliştirme için harcadıkları zaman karşılaştırılmıştır. Yapılan bağımsız gruplar t-testi analizinin sonuçlarına göre, ÖAKKY ile

Tablo 8: Haftalık harcanan zamanın iki farklı ÖAKKY grubuna karşı tutumlara göre karşılaştırılması

Veri Grupları	Kareler Toplamı	Serbestlik Derecesi	Kareler Ortalaması	F	P
Gruplar Arası	583.675	2	291.837	1.629	0.203
Gruplar İçi	13255.130	74	179.123		
Toplam	13838.805	76			
P > 0.05					

Tablo 9: Haftalık harcanan zamanın maddi kazanç faktörüne göre karşılaştırılması

		ÖAKKY'ye ayrılan haftalık zaman (saat)
		Ort. (SS.)
ÖAKKY ile ilgili yaptığımız işlerden maddi kazanç elde ediyor musunuz?	Evet	16.77 (15.30)
	Hayır	8.71 (8.84)
		t (70.93) = 2.92
		p < 0.05

ilgili maddi geliri olan yazılımcılar ÖAKKY üzerinden maddi gelir elde etmeyen yazılımcılara oranla ÖAKKY geliştirmeye daha fazla zaman harcamaktadır (Tablo 11).

Çoklu Doğrusal Regresyon Analizi

İlgili faktörlerin yazılımcıların ÖAKKY faaliyetlerine ayırdıkları haftalık zaman üzerindeki etkilerini belirlemek için çoklu doğrusal regresyon analizi kullanılmıştır. "ÖAKKY için haftalık harcanan saat" bağımlı değişkenini açıklamak üzere, sosyal ve bireysel motivasyon değişkenleri bağımsız değişkenler olarak regresyon analizine dahil edilmiştir. Bunlara ilaveten, yazılımcıların ÖAKKY faaliyetlerinden gelir elde edip etmemelerine göre tanımlanan bir kukla değişken, ayrıca yazılımcıların özgür yazılım ve açık kaynak kodlu yazılım gruplarına karşı tutumlarına göre tanımlanmış iki ayrı kukla değişken daha regresyon analizinde yer almıştır. Buna göre aşağıdaki regresyon denklemi formüle edilmiştir:

$$\text{Harcanan Saat} = \beta_0 + \beta_1 \text{Bireysel Motivasyon} + \beta_2 \text{Sosyal Motivasyon} + \beta_3 \text{Maddi Kazanç} + \beta_4 \text{Özgür Yazılımcı} + \beta_5 \text{Açık Kaynak Yazılımcı} + \epsilon$$

Regresyon analizinin sonuçları Tablo 12'de verilmiştir. Modelin F değeri 4.976 şeklinde hesaplanmış olup, model %1 anlamlılık seviyesinde istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur (p < 0.01). Bağımsız değişkenler bağımlı değişkendeki varyansın %27'sini açıklamaktadır (R-kare = 0.27). Analiz sonuçlarına göre, yazılımcıların bireysel motivasyonları ÖAKKY geliştirme için haftalık harcanan saati açıklamada istatistiksel olarak anlamlıdır (p < 0.01). Sosyal motivasyonların ise harcanan zaman üzerinde bir etkisine rastlanmamıştır (p = 0.305). Kendilerini açık kaynak kodlu yazılım üreten bir yazılımcı olarak tanımlayan yazılımcılar, "özgür yazılım ile açık kaynak kodlu yazılım arasında bir fark görmeyen" yazılımcılara oranla (referans grup) ÖAKKY geliştirmeye daha fazla zaman ayırmaktadırlar (p < 0.05). Kendilerini özgür yazılım hareketinin bir parçası olarak tanımlayan yazılımcılarda ise bu açıdan anlamlı bir fark bulunmamıştır (p = 0.295). ÖAKKY üzerinden maddi gelir elde eden yazılımcılarla ÖAKKY faaliyetlerinden maddi bir geliri olmayan yazılımcılar (referans grup) regresyon analizindeki diğer faktörler kontrol edildikten sonra haftalık harcanan saat açısından birbirinden ayrılmamaktadır (p = 0.073).

Tablo 10: Çoklu doğrusal regresyon analizi

Bağımsız Değişkenler	Beta Değeri	t değeri	P değeri	R-kare	F değeri	P değeri
Sabit	-9.382	-1.092	0.279	0.27	4.976	0.001**
Bireysel Motivasyon	4.788	3.553	0.001**			
Sosyal Motivasyon	-1.213	-1.034	0.305			
Açık Kaynak Yazılım	7.946	2.093	0.040*			
Özgür Yazılım	3.527	1.056	0.295			
Maddi Kazanç	5.144	1.824	0.073			

Bağımlı değişken: ÖAKKY geliştirme için haftalık harcanan saat miktarı

** p < .01

* p < .05

4 Sonuç ve Değerlendirmeler

ÖAKKY Türkiye çalışmasının önemli bulgularından bir tanesi ÖAKKY geliştirme ile ilgili bireysel ve sosyal motivasyonların oynadıkları farklı rollerle ilgilidir. Nitel veri analizinin sonuçlarına göre, sosyal motivasyonlar yazılımcıların ÖAKKY hareketi içinde yer almaya başlamalarında ve günlük hayatlarında sahipli yazılım yerine ÖAKKY kullanma tercihlerinde etkili gözükmektedir. Bunlara ilaveten, nicel veri analizi sonuçlarına göre sosyal motivasyonlar ÖAKKY üreten yazılımcıların kendilerini özgür yazılım grubunun mu yoksa açık kaynak kodlu yazılım grubunun mu bir parçası olarak görmeleri noktasında belirleyici bir rol oynamaktadırlar. Buna göre, kendilerini özgür yazılımcı olarak niteleyen yazılımcıların ÖAKKY geliştirme ile ilgili sosyal motivasyonları açık kaynak kodlu yazılım grubuna göre anlamlı derecede daha yüksek bulunmuştur.

Bununla birlikte, ÖAKKY geliştirme için harcanan zamanın belirlenmesinde ise bireysel motivasyonlar etkili gözükmektedir. Regresyon analizinin sonuçlarına göre, ÖAKKY geliştirme ile ilgili bireysel motivasyonların yüksek olması bu faaliyet için harcanan zamanı arttırmaktadır. Analizde sosyal motivasyonların böyle bir etkisine rastlanmamıştır. Nicel analizin bir diğer önemli sonucu ise ÖAKKY ile ilgili faaliyetlerden maddi gelir elde eden yazılımcıların ÖAKKY için harcadıkları zamanla ilgilidir. Yapılan bağımsız gruplar *t*-testi analizi sonuçlarına göre, ÖAKKY faaliyetlerinden maddi geliri bulunanlar ÖAKKY geliştirmeye anlamlı olarak daha fazla zaman ayırıyor gözükmektedir. Ne var ki, regresyon analizinde bireysel ve sosyal motivasyonlarla birlikte ilgili diğer faktörler kontrol edildikten sonra, maddi gelir elde etme faktörünün bu etkisi ortadan kalkmıştır. Buradan hareketle, bireysel motivasyonlarla ilgili daha önceki sonuçları da hesaba katarak, yazılımcıların ÖAKKY geliştirmeye ayırdıkları zamanın belirlenmesinde maddi kazancın ötesinde daha genel bir çerçevede bireysel motivasyonların etkili olduğu söylenebilir. Diğer taraftan, maddi kazanç değişkeni ile ilgili $p = 0.073$ değerini "anlamlılık eğilimi" ($p < 0.10$) olarak yorumlayan bir yaklaşımın da var olduğu burada belirtilebilir ((Kul, 2014)).

Regresyon analizinde açık kaynak kodlu yazılım kukla değişkenin anlamlı çıkması, bu gruptaki yazılımcıların referans gruba göre ÖAKKY faaliyetlerine daha fazla zaman ayırdığına işaret etmektedir. Diğer taraftan tek yönlü varyans analizi sonuçlarına göre, özgür yazılım grubu, açık kaynak kodlu yazılım grubu ve bu iki hareket arasında fark görmeyenlerin oluşturduğu grup arasında ÖAKKY'ye harcanan zaman açısından bir farka rastlanmamıştır. Dolayısıyla regresyon analizinde kullanılan model ve tek yönlü varyans analizi bu noktada birbirini destekler nitelikte bulgular ortaya koymamaktadır. Sonuç olarak, her ne kadar regresyon analizi bu doğrultuda bir sonuç ortaya koysa da, kendini açık kaynak kodlu yazılım grubunda görenlerin ÖAKKY geliştirmeye daha fazla zaman ayırıp ayırmadıkları sorusu daha fazla araştırılmaya ihtiyaç duymaktadır. Bu sonuçlar ÖAKKY üretimi ve daha genel

olarak açık kaynak teknoloji geliştirme pratiklerinin gelişmesi için gerekli olan sosyal politika adımları açısından da bize ışık tutmaktadır. Nitel çalışma katılımcıları, ÖAKKY'nin yaygınlaşması için kamu desteğinin ve konuyla ilgili eğitim faaliyetlerinin önemli olduğunu belirtmişlerdir. Bu doğrultuda, kamu kurumlarında kapalı kodlu yazılım yerine ÖAKKY kullanılması, orta ve yüksek eğitim kurumlarında ÖAKKY ile ilgili eğitimlerin verilmesi ve konuyla ilgili farkındalığı arttıracak çalışmaların yapılması gibi noktaların altı çizilmiştir. Ayrıca, özellikle ÖAKKY üretimi ve kullanımının sosyal ve paylaşımcı boyutu ile ilgili yapılacak farkındalık çalışmalarının ÖAKKY kullanımının artması ve yazılımcıların ÖAKKY kültürü ile tanışmaları açısından etkili olacağı söylenebilir.

Diğer taraftan, ÖAKKY'nin kapalı kodlu yazılıma bir alternatif olarak yaygınlaşmasında yazılımcıların ÖAKKY geliştirmeye harcadıkları toplam zaman büyük önem arz etmektedir. Çalışmanın sonuçlarına göre, bu zamanın artmasında da yazılımcıların ÖAKKY geliştirme ile ilgili sahip oldukları bireysel motivasyonlar belirleyici bir yol oynamaktadır. Bu açıdan, ÖAKKY projelerinin yazılımcıların mesleki gelişim, kariyer beklentisi ve maddi gelir elde etme gibi bireysel motivasyonlarını ne ölçüde karşıladıkları sorusu ön plana çıkmaktadır. Bu motivasyonların karşılanmasında ÖAKKY projelerinin özel sektörle olan ilişkisinin artmasının önemli olduğu söylenebilir. Çünkü, her ne kadar kamu desteği ÖAKKY ile ilgili eğitim ve farkındalık yaratma açısından önemli olsa da, yazılımcıların ÖAKKY geliştirme ile ilgili bireysel motivasyonlarının karşılanmasında kamu kurumlarında ÖAKKY kullanımının tek başına sonuç vermesi zor gözükmektedir. Kamu kurumlarıyla beraber özel sektörde de ÖAKKY kullanımının artması, ÖAKKY ürünlerinin kurulumu ve sonrasında teknik destek sağlama açısından piyasadaki ÖAKKY ile ilgili hizmet talebini arttıracaktır. Bu da, ÖAKKY üreten yazılımcıların bu uğraşlarından bekledikleri mesleki gelişim ve maddi gelir kazanımlarının artmasına yol açacaktır. Dolayısıyla, yukarıda bahsettiğimiz kamunun destekleyebileceği ÖAKKY ile ilgili farkındalık yaratma çalışmalarına, ÖAKKY'nin farklı sektörlerdeki özel kurum ve kuruluşlarca da kullanımının teşvik edilmesi boyutu eklenebilir.

Kaynaklar

- BILGIN, N. (2006): "Sosyal Bilimlerde İçerik Analizi Teknikler ve Örnek Çalışmalar, 2006," *Siyasal Kitabevi, Ankara*.
- BITZER, J., W. SCHRETTL, AND P. J. SCHRÖDER (2007): "Intrinsic motivation in open source software development," *Journal of Comparative Economics*, 35(1), 160–169.
- CRESWELL, J. W., AND V. L. P. CLARK (2007): *Designing and conducting mixed methods research*. Wiley Online Library.
- DECI, E. L., AND R. M. RYAN (2000): "The "what" and "why" of goal pursuits: Human needs and the self-determination of behavior," *Psychological inquiry*, 11(4), 227–268.
- HARS, A., AND S. OU (2001): "Working for free? Motivations of participating in open source projects," in *System Sciences, 2001. Proceedings of the 34th Annual Hawaii International Conference on*, pp. 9–pp. IEEE.
- HERTEL, G., S. NIEDNER, AND S. HERRMANN (2003): "Motivation of software developers in Open Source projects: an Internet-based survey of contributors to the Linux kernel," *Research policy*, 32(7), 1159–1177.
- JOFFE, H. (2012): "Thematic analysis," *Qualitative research methods in mental health and psychotherapy: A guide for students and practitioners*, 1, 210–223.

- KOLOGLUGIL, S. (2012): “Free software, business capital, and institutional change: a veblenian analysis of the software industry,” *Journal of economic issues*, 46(4), 831–858.
- KUL, S. (2014): “İstatistik sonuçlarının yorumu: P değeri ve güven aralığı nedir?,” *Türk Toraks Derneği Dergisi*, (2014.003), 11–13.
- LAKHANI, K. R., AND R. G. WOLF (2005): “Why Hackers Do What They Do: Understanding Motivation and Effort in Free/Open Source Software Projects,” .
- LERNER, J., AND J. TIROLE (2002): “Some simple economics of open source,” *The journal of industrial economics*, 50(2), 197–234.
- RAYMOND, E. (1999): “The cathedral and the bazaar,” *Philosophy & Technology*, 12(3), 23.
- RAYMOND, E. S. (1998): “Homesteading the noosphere,” *First Monday*, 3(10).
- ROBERTS, J. A., I.-H. HANN, AND S. A. SLAUGHTER (2006): “Understanding the motivations, participation, and performance of open source software developers: A longitudinal study of the Apache projects,” *Management science*, 52(7), 984–999.
- STALLMAN, R. (2002): *Free software, free society: Selected essays of Richard M. Stallman*. Lulu. com.
- STEVEN, L. (1984): “Hackers: Heroes of the computer revolution,” .
- THOMAS, D. (2003): “Hacker Culture,” .
- VON HIPPEL, E. (2005): “Democratizing innovation: The evolving phenomenon of user innovation,” *Journal für Betriebswirtschaft*, 55(1), 63–78.

Nicel Boyut Anket Formu

Kişisel Bilgi Formu

1. Cinsiyet (Sadece bir seçeneği işaretleyiniz.)

Erkek

Kadın

2. Yaş

.....

3. Eğitim Düzeyi (Sadece bir seçeneği işaretleyiniz.)

Lise

Yüksekokul

Üniversite

Yüksek lisans

Doktora

4. Herhangi bir şekilde yazılım geliştirme/programlama faaliyetiyle uğraşıyor musunuz? (Sadece bir seçeneği işaretleyiniz.)

Evet

Hayır

- Eğer 4. soruya yanıtınız Hayır ise anketi bitirebilirsiniz. Teşekkür ederiz. Eğer yanıtınız Evet ise ankete lütfen hemen bir sonraki sorudan devam ediniz.

5. ÖAKKY (Özgür ve Açık Kaynak Kodlu Yazılım) kullanıcısı veya geliştiricisi misiniz? (Sadece bir seçeneği işaretleyiniz.)

Evet

Hayır

- Eğer 5. soruya yanıtınız Hayır ise anketi bitirebilirsiniz. Teşekkür ederiz. Eğer yanıtınız Evet ise ankete lütfen hemen bir sonraki sorudan devam ediniz.

6. Aşağıdaki tanımlardan hangisi size daha çok uymaktadır? (Sadece bir seçeneği işaretleyiniz.)

ÖAKKY kullanıcısıyım

ÖAKKY üreticisiyim/geliştiricisiyim

Her ikisi de

7. Kaç yıldır ÖAKKY ile ilgileniyorsunuz?

.....

ÖAKKY ile ilgili yaptığımız işlerden maddi kazanç elde ediyor musunuz? (Sadece bir seçeneği işaretleyiniz.)

Evet

Hayır

8. 8. Aşağıdaki ifadelerden hangisi sizin için daha uygundur? (Sadece bir seçeneği işaretleyiniz.)

- Kendimi özgür yazılım topluluğunun bir parçası olarak görüyorum.
- Kendimi açık kaynak kodlu yazılım topluluğunun bir parçası olarak görüyorum.
- Özgür yazılım ve açık kaynak kodlu yazılım arasında bir fark göremiyorum.

9. Ortalama olarak, haftada kaç saatinizi ÖAKKY üretmeye/geliştirmeye ayırıyorsunuz?

.....

10. Sahipli (kapalı kaynak kodlu) yazılım üretiyor musunuz? (Sadece bir seçeneği işaretleyiniz.)

- Evet
- Hayır

- Aşağıdaki maddeleri ÖAKKY kullanma/üretme motivasyonlarınız açısından verdiğiniz öneme göre değerlendiriniz.

Önem derecesi "0 = En düşük, 6 = En yüksek"

11. İnsanlığa/topluma fayda sağlamak (Sadece bir seçeneği işaretleyiniz.)

- 0
- 1
- 2
- 3
- 4
- 5
- 6

12. Gizliliğimi ve güvenliğimi korumak (Sadece bir seçeneği işaretleyiniz.)

- 0
- 1
- 2
- 3
- 4
- 5
- 6

13. Bir gruba ait olmak (Sadece bir seçeneği işaretleyiniz.)

- 0
- 1
- 2
- 3
- 4

5 6

14. İş olanaklarımı arttırmak (Sadece bir seçeneği işaretleyiniz.)

 0 1 2 3 4 5 6

15. Maddi kazanç elde etmek (Sadece bir seçeneği işaretleyiniz.)

 0 1 2 3 4 5 6

16. Daha iyi yazılımlar üretmek ve kullanmak (Sadece bir seçeneği işaretleyiniz.)

 0 1 2 3 4 5 6

17. Yazılım ile ilgili becerilerimi geliştirmek (Sadece bir seçeneği işaretleyiniz.)

 0 1 2 3 4 5 6

18. Bir yazılımcı olarak itibar (repütasyon) kazanmak (Sadece bir seçeneği işaretleyiniz.)

- 0
- 1
- 2
- 3
- 4
- 5
- 6

19. Etik olarak doğru olduğunu düşündüğüm bir davranışta bulunmak(Sadece bir seçeneği işaretleyiniz.)

- 0
- 1
- 2
- 3
- 4
- 5
- 6

20. Özgür bir toplumda kaynak kodun herkes tarafından erişilebilir olması gerektiğini düşünmek(Sadece bir seçeneği işaretleyiniz.)

- 0
- 1
- 2
- 3
- 4
- 5
- 6

21. Çoğunluğun yaptığından farklı bir şey yapıyor olmak(Sadece bir seçeneği işaretleyiniz.)

- 0
- 1
- 2
- 3
- 4
- 5
- 6

